

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie szóstym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Określanie stanu technicznego oraz wycena maszyn i urządzeń

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2024-08-27

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Określanie stanu technicznego oraz wycena maszyn i urządzeń" potrafi dokonać oceny stanu technicznego maszyn i urządzeń oraz określić ich wartość rynkową. Posiadacz kwalifikacji potrafi analizować dostępną dokumentację oraz znając techniki i sposoby realizacji oględzin, dokonuje oględzin maszyn i urządzeń. W razie konieczności informuje o potrzebie dokonania dalszych badań. Na podstawie uzyskanej wiedzy określa stan techniczny i wartość rynkową maszyny lub urządzenia. W czasie pracy posługuje się specjalistyczną wiedzą związaną z przedmiotem oceny i wyceny oraz doświadczeniem własnym. Osoba posiadająca kwalifikację jest gotowa do prowadzenia działalności w ramach zatrudnienia lub własnej działalności gospodarczej.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Uzyskaniem kwalifikacji mogą być zainteresowane m.in.: - osoby, które poszukują miejsca na rynku pracy w obszarze rzeczoznawstwa, - osoby pracujące jako rzeczoznawcy maszyn i urządzeń i chcące potwierdzić swoje kwalifikacje, - osoby będące rzeczoznawcami w innych obszarach takich jak rzeczoznawca samochodowy lub rzeczoznawca majątkowy, pragnące poszerzyć zakres swoich kwalifikacji, - osoby dokonujące wycen maszyn i urządzeń na potrzeby instytucji finansowych (banki, firmy leasingowe, towarzystwa ubezpieczeniowe, urzędy skarbowe), - osoby współpracujące z wymiarem sprawiedliwości (np. biegli), - absolwenci studiów wyższych, w szczególności technicznych.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do walidacji może przystąpić osoba, która posiada wykształcenie wyższe na kierunku technicznym (kwalifikacja pełna z minimum 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji - dyplom inżyniera). Osoba przystępująca do walidacji powinna przedstawić: - zaświadczenie o niekaralności, - trzy wykonane samodzielnie raporty końcowe z oględzin i wycen różnych maszyn i urządzeń, zróżnicowane pod względem metody ich oszacowania (wycena wykonana metodą kosztową, metodą porównawczą i metodą mieszaną).

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Wykształcenie wyższe techniczne, min. 6 poziom PRK.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoby posiadające kwalifikację "Określanie stanu technicznego oraz wycena maszyn i urządzeń" mogą znaleźć zatrudnienie w instytucjach finansowych (banki, firmy leasingowe oraz towarzystwa ubezpieczeniowe); w przedsiębiorstwach dokonujących zakupu wydzierżawienia lub sprzedaży maszyn lub urządzeń; u partnerów przedsiębiorstwa; w bankach udzielających kredytów przedsiębiorcom na zakup maszyn i urządzeń; w urzędach skarbowych. Mogą współpracować z wymiarem sprawiedliwości, Państwową Inspekcją Pracy, Urzędem Dozoru Technicznego i instytucjami z zakresu ochrony środowiska. Osoby posiadające kwalifikację "Określanie stanu technicznego oraz wycena maszyn i urządzeń" mogą również świadczyć usługi z zakresu określania stanu technicznego oraz wyceny maszyn i urządzeń w ramach własnej działalności gospodarczej.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny przez 8 lat. W celu przedłużenia certyfikatu należy przedłożyć: - potwierdzenie udziału w przynajmniej 1 szkoleniu rocznie z zakresu rzeczoznawstwa maszyn i urządzeń, - wykazanie aktywności zawodowej w zakresie umiejętności opisanych w kwalifikacji w okresie minimum 4 lat, np. lista wydanych dokumentów końcowych: opinii, wycen, ekspertyz, - oświadczenie o braku postępowań dotyczących nieprawidłowości w odniesieniu do wykonanych działań z zakresu rzeczoznawstwa maszyn i urządzeń.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

W ostatnim okresie nastąpił dynamiczny rozwój przemysłu i znaczny wzrost produkcji w wielu branżach.

Rośnie udział przemysłu w wartości produkcji brutto. Wraz z rozwojem przemysłu rośnie wartość maszyn i urządzeń w tym przemyśle. Postęp techniczny i prawa rynku wymuszają zastąpienie dotychczas używanych maszyn i urządzeń nowymi, wydajniejszymi, z innej generacji technologicznej. Zjawisko to występuje niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa. Konieczna wymiana lub modernizacja maszyn zwiększa zapotrzebowanie na profesjonalne usługi z zakresu określania stanu technicznego oraz wyceny maszyn i urządzeń. Osoby określające stan techniczny oraz wyceniające maszyny i urządzenia mogą świadczyć swoje usługi w przedsiębiorstwach zajmujących się kupnem, sprzedażą lub dzierżawą maszyn i urządzeń czy też dla instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, np. banków, firm leasingowych, towarzystw ubezpieczeniowych oraz dla urzędów skarbowych, organów wymiaru sprawiedliwości, Państwowej Inspekcji Pracy, Urzędu Dozoru Technicznego i instytucji z zakresu ochrony środowiska. Profesjonalizm usług związanych z określeniem stanu technicznego oraz wyceną maszyn i urządzeń nie tylko pozwoli wycenić zbędne urządzenia ale również pozwoli wskazać ich dalsze wykorzystanie w gospodarce.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

W ZRK brak kwalifikacji o zbliżonym charakterze.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Metody
Na etapie weryfikacji stosowane są wyłącznie następujące metody: test teoretyczny, analiza dowodów i deklaracji oraz rozmowa z komisją walidacyjną.

2. Zasoby kadrowe
Komisja walidacyjna składa się z minimum 3 osób. Każdy członek komisji musi spełniać następujące warunki: - posiadać minimum 5-letnie doświadczenie z zakresu budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych oraz tworzenia dokumentacji końcowej, - posiadać wykształcenie wyższe oraz tytuł zawodowy magistra inżyniera, - posiadać zaświadczenie o niekaralności, - posiadać praktyczne umiejętności z zakresu metod walidacji przewidzianych dla danej kwalifikacji i sporządzania dokumentów z przebiegu walidacji. Przewodniczący komisji walidacyjnej jest powoływany spośród członków komisji przez kierownika instytucji certyfikującej.

3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne
Walidacja składa się z dwóch części. Część pierwszą walidacji stanowi test, w formie pisemnej, obejmujący zestaw 1 i zestaw 2 efektów uczenia się. Pozytywne zaliczenie części pierwszej jest warunkiem przystąpienia do części drugiej. Część druga walidacji obejmuje analizę dowodów i deklaracji połączoną z rozmową z komisją. Dowody uznane w procesie walidacji to trzy niezależne od siebie raporty końcowe z oględzin różnych maszyn i urządzeń (wycena wykonana metodą kosztową, metodą porównawczą i metodą mieszaną), które kandydat przedłożył przed przystąpieniem do walidacji. Przedłożone przez kandydata raporty końcowe zawierają informacje odnoszące się do kryteriów weryfikacji opisanych w zestawie 2 efektów uczenia się. W przypadku negatywnego wyniku walidacji instytucja certyfikująca jest zobowiązana przedstawić uzasadnienie decyzji oraz zapewnić bezstronną i niezależną procedurę odwoławczą. Instytucja certyfikująca zapewnia: - salę do przeprowadzenia walidacji, - zestaw komputerowy z oprogramowaniem biurowym oraz dostępem do Internetu, - rzutnik, - ekran.

4. Etapy identyfikowania i dokumentowania
Instytucja certyfikująca zapewnia pomoc doradcy walidacyjnego w zakresie identyfikowania i dokumentowania posiadania efektów uczenia się wskazanych dla kwalifikacji wolnorynkowej. Nie określa się wymagań w zakresie metod identyfikowania i

dokumentowania efektów uczenia się. Doradca walidacyjny musi spełniać następujące warunki: - posiadać minimum 5-letnie doświadczenie z zakresu budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych i tworzenia dokumentacji końcowej, - posiadać wykształcenie wyższe oraz tytuł zawodowy magistra inżyniera, - posiadać zaświadczenie o niekaralności, - posiadać praktyczne umiejętności z zakresu metod walidacji przewidzianych dla danej kwalifikacji. Instytucja certyfikująca zapewnia odpowiednie miejsce pracy doradcy walidacyjnego, umożliwiające spotkanie z kandydatem.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII z dnia 2024-08-14 r. w sprawie włączenia kwalifikacji wolnorynkowej >Określanie stanu technicznego oraz wycena maszyn i urządzeń< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2024-08-27 r., poz. 798)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2025-01-27

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

150

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2034-08-27

Kod dziedziny kształcenia

52 - Inżynieria i technika

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

74.9 - Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

14123

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Głównym argumentem przemawiającym za włączeniem kwalifikacji do ZSK jest zapotrzebowanie rynku pracy na certyfikowanych rzeczoznawców maszyn i urządzeń. Obecny, rozproszony i niezbyt jasny system weryfikacji kompetencji takich osób jest niekorzystny. Wprowadzenie możliwości przystąpienia do wystandaryzowanej walidacji wiedzy i umiejętności, zakończonej wydaniem certyfikatu, powinno w dłuższej perspektywie czasowej przyczynić się do wyeliminowania z rynku rzeczoznawców, którzy nie posiadają odpowiednich kompetencji i kwalifikacji oraz praktycznego doświadczenia w tej dziedzinie zawodowej. Nakreśliłoby także ścieżkę rozwoju zawodowego osobom dopiero zaczynającym świadczyć

usługi z zakresu określania stanu technicznego oraz wyceny maszyn i urządzeń.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację wolnorynkową: - określa stan techniczny oraz wycenia maszyny i urządzenia, - stosuje specjalistyczną wiedzę z zakresu budowy i struktury maszyn i urządzeń, w tym przepisy prawa związane z użytkowaniem maszyn i urządzeń, - analizuje dostępną dokumentację techniczną, dokonuje oględzin i innych czynności, które są niezbędne do ustalenia stanu technicznego maszyn i urządzeń, - analizuje historię użytkowania maszyn i urządzeń, w tym zakres wykonanych przeglądów, napraw i modernizacji maszyn i urządzeń, - stwierdza możliwość wykonania oceny stanu technicznego i wyceny wartości rynkowej lub określa konieczność przeprowadzenia dalszych badań, - opracowuje stosowny do zakresu zlecenia dokument końcowy.

Zestawy efektów uczenia się

1) Charakteryzowanie maszyn i urządzeń

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Stosuje wiedzę z zakresu budowy i struktury maszyn i urządzeń

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia definicję maszyny i urządzenia, uwzględniając ich rodzaje wynikające z przeznaczenia (np. maszyny energetyczne, maszyny robocze, urządzenia),
- b. stosuje pojęcia i nazewnictwo, które dotyczą poszczególnych rodzajów maszyn i urządzeń,
- c. omawia właściwości maszyn i urządzeń, uwzględniając ich rodzaje,
- d. identyfikuje maszyny i urządzenia na podstawie oznakowań fabrycznych, danych identyfikacyjnych (np. numery seryjne, oznaczenia modelu), cech roboczych (np. wyposażenia) i innych dostępnych informacji (np. instrukcji obsługi, dokumentacji techniczno-ruchowej).

2. Stosuje przepisy związane z użytkowaniem maszyn i urządzeń

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje przepisy, które stanowią podstawę wykonywania czynności rzeczoznawcy maszyn i urządzeń (przepisy prawa, normy (Polskie Normy, normy europejskie, normy branżowe) oraz instrukcje użytkowania maszyn i urządzeń),
- b. wskazuje przepisy dotyczące dopuszczenia do użytkowania danego typu maszyny i urządzenia,
- c. charakteryzuje uprawnienia instytucji działających w obszarze oceny zgodności maszyn i urządzeń wynikające z obowiązujących przepisów prawa w obszarze np. ochrony środowiska i bezpieczeństwa użytkowania i pracy.

3. Stosuje wiedzę z zakresu wyceny maszyn i urządzeń

Kryteria weryfikacji:

- a. posługuje się terminologią obowiązującą rzeczoznawcę maszyn i urządzeń (m.in. wartość rynkowa, wartość godziwa, wartość likwidacyjna, wartość pozostałości, wartość złomu, koszt odtworzenia, koszt zastąpienia, utrata wartości),
- b. opisuje i stosuje metody wyceny maszyn i urządzeń (porównawczą, kosztową i mieszaną),
- c. analizuje dokumenty źródłowe inne niż przepisy prawa w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rzeczoznawcy maszyn i urządzeń.

2) Określenie stanu technicznego i wartości rynkowej maszyny lub urządzenia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Dokonuje oględzin maszyny lub urządzenia

Kryteria weryfikacji:

- a. ocenia kompletność dokumentacji związanej z użytkowaniem maszyny lub urządzenia,
- b. analizuje dostępną dokumentację związaną z użytkowaniem maszyny lub urządzenia,
- c. identyfikuje zgodność maszyny lub urządzenia z dokumentacją,
- d. sprawdza kompletność maszyny lub urządzenia,
- e. przeprowadza próbę pracy maszyny lub urządzenia z pomocą personelu uprawnionego oraz z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- f. sprawdza stan nadzoru nad maszynami i urządzeniami.

2. Ocenia stan techniczny maszyny lub urządzenia

Kryteria weryfikacji:

- a. weryfikuje możliwość wykonania oceny stanu technicznego lub określa konieczność wykonania dalszych badań technicznych,
- b. ocenia zużycie techniczne maszyny lub urządzenia,
- c. określa przyczyny ewentualnej awarii maszyny lub urządzenia,
- d. weryfikuje zakres ewentualnych uszkodzeń maszyny lub urządzenia.

3. Analizuje historię użytkowania maszyny lub urządzenia, w tym zakres wykonanych przeglądów, napraw i modernizacji maszyny lub urządzenia

Kryteria weryfikacji:

- a. weryfikuje zgodność sposobu użytkowania danej maszyny lub urządzenia z zaleceniami producenta zawartymi w instrukcji użytkowania,
- b. sprawdza zakres przeprowadzonej naprawy lub modernizacji maszyny lub urządzenia,
- c. weryfikuje jakość przeprowadzonej naprawy lub modernizacji maszyny lub urządzenia,
- d. weryfikuje konieczność poniesienia dalszych nakładów na przywrócenie maszyny lub urządzenia do użytkowania.

4. Ocenia wartość rynkową maszyny lub urządzenia

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje informacje pozwalające określić wartość rynkową maszyny lub urządzenia,
- b. analizuje rynek pierwotny lub wtórny pod kątem wartości rynkowej maszyny lub urządzenia,
- c. na podstawie zgromadzonych informacji określa wartość rynkową maszyny lub urządzenia.

5. Sporządza dokument końcowy

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia strukturę dokumentu końcowego zawierającego podsumowanie prac,
- b. kompletuje dokument końcowy, w tym niezbędne załączniki.

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

Instytucje certyfikujące (IC)

Instytucje
walidujące

1 Automobilklub Polski

Wnioskodawca:

Automobilklub Polski

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Rozwoju i Technologii